

Glas za veznikov

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 3 lire

TRST, četrtek 14. februarja 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Felice 12 - Telefon št. 9354 in 9448

OGLASI: Cena za milimeter visine (širina ene kolona): trgovski L. 10,50, mrtvaški L. 27 (osmrtnice L. 54, objave L. 13,50, finančni in pravni oglas L. 18. V vsebini lista (tekstni oglas) L. 18. Davek ni višje. Plačljivo vnaprej. Oglase sprejemamo izključno: S. P. I. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, via Silvio Pellico št. 4. tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zaostale L. 4). Rokopisno ne vračamo.

Leto II - Št. 203

ZN morajo preprečiti pomanjkanje

BRITANSKI DEMANTI

London, 14. februarja. Agencija «Reuters» javlja, da je angleško poslanstvo v Teheranu večer uradno demantiralo vest, ki so jo objavili v Moskvi. Omenjeno vest je pričel neki list v Teheranu. Trdila je, da so pripelje v Teheran številne britanske čete. Angleško poslanstvo je izjavilo, da je vest preveč fantastična, da bi sploh zaslužila demanti. List «Nedava» Haikisa, ki je prvi objavil vest, je poslanstvo označilo kot časopis, ki je bil v Teheranu dosej skoraj neznan.

Kar se tiče širjenja vesti s strani agencije «Tass», je poslanstvo izjavilo, da 2. marca (uradni datum za izprijavitelj) v Perziji ne bo več angleških čet. Večji del britanskih čet je že odpotoval. Počastništvo je dodalo: «Po južnem delu Perzije, ki je pod britansko zasedbo, je vankomur dovoljeno potovati. Lahko se prepriča, da je omenjena vest neresena. Po severnem področju, potovanje ni dovoljeno.»

Domneva, da bo britanski zunanji minister Bevin danes v poslanski zbornici odgovoril na vprašanje o vestih, po katerih naj bi prišlo v Teheran številne britanske čete.

Iz Teherana poročajo, da bo proti koncu tedna odpotovala v Moskvo misija, ki ji bo predsedoval perzijski ministri predsednik Ghavam Sultana. Poročajo se bo s sovjetsko vlado.

SPANCI DON JUANU

Madrid, 14. februarja. Objavili so sporočilo, da je nad štiri sto petdeset odličnih španskih osebnosti podpisalo in poslalo prezidentu na španski prestol Don Juanu poslanico, v kateri izjavljajo, da podpirajo vrnitev monarhije v Španijo. To je najvažnejša javna izjava za restavracijo monarhije.

Med podpisniki je dvajset bivših ministrov, pet predsednikov najvažnejših bančnih zavodov v Španiji, nadalje so med podpisniki lastniki ladij, odlični trgovci, pripadniki svobodnih policov, plastiki, profesorji in bančniki.

Poslanica je sestavljena v obliki pisma, naslovljenega na «Njegovo Velikodostojanstvo kralja Juana III.» in predlaga, da se restavracija monarhije (Juan je trenutno v Lizboni) ter izvedba globoko prečiščenja, da je lahko le monarhija trdna podlaga za stalnost in trajnost režima po španski zgodovinski tradiciji, primerna sedanjim okoliščinam in sposobna za sodelovanje z drugimi državami.

Lista izražajo upanje, da je evan- gelizem in navzočnost v bližini Španije potrebo sluti, da bodo uslišane naše želje po restavraciji monarhije, ki ne bo pomenila nadoblasti ene stranke ali enega razreda, marveč bo zagotovila ohranitev sistema monarhije in verskega življenja ter spoštovanje svobode in pravic človeka, da bodo lahko vsi Španci živeli v medsebojni slogi.

Angleškega zunanjega ministra so v spodnji zbornici vprašali, kakšen odgovor so poslali na francoski predlog, naj se Velika Britanija udeleži diplomatskega delovanja za ukinitev Francovega režima.

Podtanjnik angleškega zunanjega ministra McNell je odgovoril, da je Velika Britanija ugodno sprejela francoski korak in da so angleška, francoska in ameriška vlada v najbližnjem stiku glede tega vprašanja.

PORURJE

London, 14. februarja. Zunanji minister Bevin je odgovoril na neko vprašanje v poslanski zbornici izjavil, da britanska vlada ne bo more objaviti svoje politike o bodočnosti Porurja. Bevin je priznal, da neustreznost skupne zaveze politike o Porurju ovira obnovo Evrope, podal pa je dejstvo, da tega vprašanja ne more rešiti Velika Britanija sama.

MACARTHUR PROTESTIRA

New York, 14. februarja. Newyorška radijska postaja javlja, da general Douglas MacArthur v večer uradno poročilo, ki so ga objavili v Washingtonu, da dve zasedbeni področji, ameriški in sovjetski.

Sedanji položaj označuje kot nesvarno oviro, ki preprečuje vsa potrebna izmenjava trgovine, ljudi in poročila.

Bevin predlaga korenite ukrepe

Varnostni svet odklonil komisijo

LONDON, 14. februarja. — Glavna skupščina je pospetila svoje delovanje, da bi se pred koncem tedna zaključila preučevanje vseh važnih vprašanj, ki so na dnevnem redu. Odborila je poročilo upravnega odbora za preučevanje, ki znaša za to leto 22 milijonov dolarjev in sporazum, po katerem se države članice obvezujejo, da bodo oprostile vojaške službe in davkov svoje državljanke, ki so zaposleni pri organizaciji Združenih narodov.

Nadalje so sformirali glavne smernice, po katerih se bo glavni tajnik Trygve Lie pogajal s ameriško vlado, da bodo doleteli privilegije in nedotakljivosti, ki ga bo užival osebe ustanove Združenih narodov na sedežu v Združenih državah, Sir Hartley Shawcross, glavni britanski državni pravnik, je naglašal potrebo po ustanovitvi radijskih oddajnih središč ustanove Združenih narodov v Združenih državah.

Glavni predmet razprav občasnjega zasedanja je bilo vprašanje položaja prehrane. Kot prvi je govoril britanski zunanji minister Bevin, ki je dejal, da je položaj mnogo slabši, kot so ga izvedenci predvidevati pred nekaj meseci.

Bevin je predložil resolucijo Velike Britanije, Združenih držav, Francije, Sovjetske zveze in Kitajske, ki postavlja vse vlade, da store zagotovite primernih pridelkov in za posiljenje proizvodnje žita v prihodnjih mesecih.

Resolucija zahteva od vlad, da dajo vse razpoložljive informacije o količini žit, ki jih lahko dobavijo in o količini, ki jo sami potrebujejo.

Bevin je dejal: «Ne pretiravam, če rečem, da je položaj resnično zvenemirjiva. Bevin meni, da bo količina žita in moka, ki jo bodo uvozne države potrebovale v prvi polovici tega leta, znašala 17 milijonov ton, od česar pa imajo na razpoložbo samo 12 milijonov ton. Te številke niso dokončne in Bevin ne more predvideti, kakšen bo položaj v prihodnjih tednih. Britane bo primanjkljaj večji od 5 milijonov ton.

Pomanjkanje risa pomeni, da bo morala v prihodnjih dveh mesecih trpeti pomanjkanje ena milijarda ljudi, sto je strahna številka, ki zahteva od vseh Združenih narodov ne glede na tekoče, ki so med njimi ali na politična razpoložljiva, da kaj takega preprečijo. «Ne samo usako tona, vako pest hrane moramo uporabiti in ne smemo puštit, da gre v izgubo; bolje je šteti s enolično hrano kot s pestu umreti. Narava nam je vskralila delovne in znižala pridelke. Zdi se, da naz je narava hotela kasnovati za naše neume borbe.

Za Združene države je govoril Edvard Stettinius. Del je sledilo obljubo: «Moja vlada in ameriški narod bosta z vsem sodelovanjem pri vseh ukrepih, ki bodo potrebni za smago v vojni proti pomanjkanju. Vodja kitajske delegacije Wellington Koo, je izjavil: «Narodi Kitajske morajo vzdržati še nadaljnje zmanjšanje dnevnih obrokov hrane. Kitajska je zahtevala 1 milijon ton risa za leto 1946, dobila pa je samo 48.000 ton za prve tri mesce. UNRRA ni mogla izpolniti niti zahtev po risu.

Razpravo so nato prelozili na današnji dan. Včeraj zvečer so odposlali brozjavke vsem vladam evropskih članic Združenih narodov in Turčiji, v katerih pozivajo vlade, naj polijejo svoje ministre za prehrano na konferenco, ki bo prihodnje mesec v Londonu in ki bo preučila evropski položaj prehrane.

Samo dva glasova. Voditelj sovjetske delegacije Višinski je večer zvečer na sestanku Varnostnega sveta pozval k imenovanju s predlogom, da je strela v Indonezijo poslati komisijo, sestavljeno iz predstavnikov Sovjetske zveze, Velike Britanije, Kitajske, Združenih držav in Nizozemske, naj pojasni tamojšnji položaj ter prispeva k uveljavitvi rednega položaja.

Za ta predlog sta glasovali samo dva državi, in sicer Sovjetska zveza in Poljska. Svet je poleg tega odklonil tudi egiptovski predlog, da britanski čet ne bi smeli uporabljati proti indonezijskemu nacionalističnemu gibanju in da jih morajo po razorožitvi Japoncev ter obojoditi vojni ujetnikov ter interniranec umakniti, uspehe pogajanj med Nizozemci in Indoneziji pa sponočiti Varnostnemu svetu.

Bevin je izjavil, da je v egiptovskega predloga mogoče sklepati, da nastopajo britanske čete proti indonezijskem. Dodal je: «Če kdo krivstira ravnanje Velike Britanije v tem kočljivem položaju; j to manj kot prijateljsko vprašanje. Mislim, da gre pri tem za čast

NOVI POVELJNIK V NEMČIJI

London, 14. februarja. Novi vrhovni poveljnik angleških zasedbenih sil v Nemčiji, ki bo nasledil maršala Montgomeryja, bo maršal R.A.F. sir Sholto Douglas. Novi poveljnik bo tudi vojaški guvernir angleškega zasedbenega področja v Nemčiji ter angleški član v zavezniškem nadzorstvenem svetu.

ČEŠKO - MADŽARSKA TEŽAVE

Praga, 14. februarja. Madžarski zunanji minister je izjavil, da bodo morale odločiti vesle, ker se zdi nemogoče doseči neposredni sporazum s Čehoslovakvo v pogledu izmenjave manjšin. Dodal je, da je po madžarskih statističnih podatkih iz leta 1934 na Čehoslovakem najmanj 800 tisoč Madžarov, na Madžarskem pa je samo tisoč Slovkov.

BRITANSKI POSLANIK IZROČIL POVERILNICE

Beograd, 14. februarja. Britanski poslanik Ralph Stevenson je predsedstvu jugoslovanske Narodne skupščine v nedeljo izročil poverilna pisma.

RAZVOJ V INDOEZIJI

Batavia, 14. februarja. Domneva, da se bo petek v republikanskem glavnem stanu na osrednji javni sestavi indonezijski izvršni narodni odbor, ki bo preuči iznosneke predloge za ustanovitev nizozemskega commonwealtha.

VEZUV PRED IZBRUHO

London, 14. februarja. Zdi se, da se pripravila Vezuv na drugi veliki izbruh. Po poročilih iz Rima se dvigajo proti nebu oblaki dima; prizor, kakršnega niso opazovali od izbruha ognjenika leta 1844, ko je ostalo brez strehe na tisoče ljudi. Področje okrog žele stresajo podzemske eksplozije.

Argentina je sodelovala z osjo

Jasne obtožbe Združenih držav

Washington, 14. februarja. Vlada Združenih držav je v torek odkrito obtožila argentinsko vlado, da se ji je vsaj deloma pričlo na zahodni polobli ustvariti totalitarno stanje. V memorandumu, podpisan s številnimi dokazi, ki ga je objavilo v torek zvečer zunanje ministrstvo, Združene države odkrito obtožujejo Peronovo vlado, da je z razpoložljivega dejansko podpirala os in ograjala panameriški sistem.

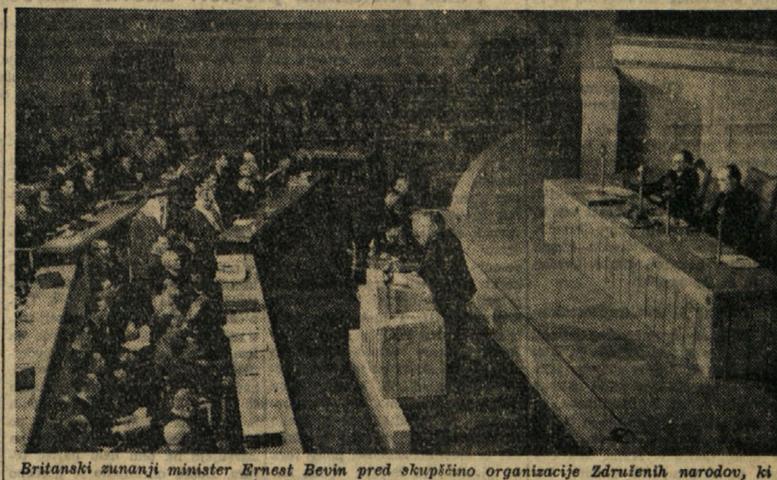
Argentina in Španija. Listine so odkrile obširno mrežo spletk in voluhštva, ki so si razpeta samo po Argentini, marveč tudi po bližnjih republikah Južne Amerike. Zelo značilno je dejstvo, da je prišlo na dan, da je bila Peronova in prej Castilova vlada izvajali politiko sodelovanja s sovrainikom, da bi dobili iz Nemčije orožje.

Argentina in Španija. Listine so odkrile obširno mrežo spletk in voluhštva, ki so si razpeta samo po Argentini, marveč tudi po bližnjih republikah Južne Amerike. Zelo značilno je dejstvo, da je prišlo na dan, da je bila Peronova in prej Castilova vlada izvajali politiko sodelovanja s sovrainikom, da bi dobili iz Nemčije orožje.

Učinek v Argentini. Po poročilu, ki ga je prejel «New York Times», je obtožba ameriškega zunanjega ministra v Buenos Airesu ukinjala kot bomba. Vlada in glavni stan polkovnika Juana Perona je popolnoma presunila.

V Buenos Airesu so objavili vsebino čele v noči na večerjši dan, zunanji minister pa je bil obveščen, da je jutranjih urah. Obvestil ga je v glavnem v Washingtonu, ki je dobil, kot je videti, že prej prepis memoranduma, dasi argentinskega zastopnika niso povabili na sestanko v Washingtonu, kjer so diplomati iz Amerike že vnaprej razdelili besedilo obtožb židov. Zunanji minister Juan Isaac Cooke je takoj po sprejetju poročila sklical v svojem uradu sejo. Kesnjeje se je sestel v vladni palači s predsednikom Edelmundo Farrellom.

Navedeni tajni sestanki so poročili v uradnih krogih veliko nepetost. Menijo, da prihaja do zločinov odnošev med Argentino in Združenimi državami. Ameriški zunanji minister je v Washingtonu izjavil, da je vlada Združenih držav v stiku z ostalimi ameriški vladami, da določijo stališče do Argentine.

Britanski zunanji minister Ernest Bevin pred skupščino organizacije Združenih narodov, ki ima svoje prostore v Central Hall v Westminsteru.

Byrnes o svetovnih vprašanjih

Uprava italijanskih kolonij, Madžarska in posojilo Angliji

WASHINGTON, 14. februarja. — Ameriški zunanji minister Byrnes je na tiskovni konferenci izjavil, da razpravljajo na sestanku petih namestnikov zunanjih ministrov v Londonu o štirih realnih načrtih zaupne uprave za italijanske kolonije. Byrnes je pojasnil, da Sovjetska zveza nima namena, da bi odstopila od svojega predloga, po katerem naj bi bila zaupna uprava Tripolitanije prepuščena izključno njej.

Namestniki zunanjih ministrov imajo do pričetka mirovne konference v Parizu, ki naj bi se pričela 1. maja, še dva meseca in pol časa. Byrnes ni hotel povedati, ali obstoji možnost, da bi se njihovo delo zavleklo preko tega dneva. Izjavil je tudi, da je Velika Britanija na neuspehi konferenci zunanjih ministrov, ki je bila preteklega septembra v Londonu, predlagala, da bi morala Italija s podpisom mirovne pogodbe prevzeti obveznost, da se bo držala tega kar bo v pogledu kolonij po tem dnevu sklenilo pet velisti. Francija je predlagala, naj bi zaupno upravo bivših kolonij poverili Italiji sami. Velika Britanija in Francija sta izjavili, da kljub njuni volji ne bosta za vsako ceno vztrajali na svojem stališču, ampak se bosta pridružili ameriški predlogu, da prihode zaupne uprave Eritrije, Tripolitanije, Libije in Somalije pod organizacijo Združenih narodov.

V zvezi s pismom, ki mu ga je poslal tajnik narodnega odbora za svobodo Indije in v katerem prosil, da zaradi odvitne lakote pošljejo v Indijo večje količine žit, je Byrnes izjavil, da Združene države priznavajo resnost položaja v Indiji, enako pa tudi v drugih državah, katerim grozi pomanjkanje. Byrnes je dejal: «Storili bomo vse, kar je v naši moči».

ODSTOP AMERIŠKEGA NOTRANJEGA MINISTRA

Washington, 14. februarja. Bela hiša javlja, da je predsednik Truman sprejel ostavko, ki jo je dal notranji minister Harold L. Ickes. Službo bo razrešen 15. februarja.

Dokler ne bodo imenovali novega ministra, je prevzel posle tajnik notranjega ministrstva Oscar Chapman.

Ickes je bil na temu mestu že 13 let. Je eden izmed zadnjih sodelavcev Roosevelta, ki je še ostal v sedanji vladi. Bil je eden izmed glavnih zagovornikov politike «New deal», ki jo je vodil pokojni predsednik.

Na tiskovni konferenci je Ickes pojasnil razloge odstopa. Dejal je, da je njegov sklep temeljil na Trumanovih izjavah, da se je bil Ickes lahko zmotil v svojem pričevanju pred senatnim odborom v pogledu imenovanja Edwina W. Pauleya za mornarškega podtanjnika. Ickes je v svojem pismu Trumanu izjavil: «Zasedoval sem vašo torovsko tiskovno konferenco, v teku katere ste se s Pauleyem dokončno postavili proti meni in a tem povzročili, da je postal moj položaj kot člena vlade nevarnejši. Ickes je izjavil, da njegov odstop ne pomeni, da bi se hotel upreti predsedniku.

Obramba Stalingrada

Maršal von Paulus in brzojavka Hitlerju

Nürnberg, 14. februarja. Drugi dan zasliševanja feldmaršala Friedricha von Paulusa je razkril še nekatere nadaljnje podrobnosti. Von Paulus je izjavil, da je poslal iz Stalingrada Hitlerju brzojavko. (Kot je znano, so 6. armado, ki je bila pod njegovim poveljstvom, januarja 1943 ukinili). Ko so ga zaslišali o tej brzojavki, v kateri je izrazil vdanost Hitlerju, je von Paulus odgovoril: «Na vse načine sem poizkušal, da ne bi bil dobit in smrt tolikih vojakov zaman. Opisal sem težave kot južniška dejanja. Zdal mi je žal, da sem brzojavko oddal.» Maršal je nato zanikal, da bi bil poučeval na moskovski vojaški akademiji.

Paulus je izpovedal, da je 20. januarja protestiral proti nadaljnji obrambi Stalingrada, češ da človek ne more prenašati trpljenja, mraza, lakote in epidemij. Kot odgovor na ta poziv mu je Hitler poslal ukaz: «Kapitulacija je nemogoča. Izvršite svojo dolžnost do zadnjega možnega. Paulus je nato pojasnil, da so Nemci izgubili pred Stalingradom 20 pešadijskih in oklepnih divizij, Rumuni so izgubili dve.

Ko so Paulusa vprašali, zakaj je prevzel poveljstvo 6. armade, je odgovoril, da je mislil, da je s tem storil svojo dolžnost do domovine. Dodal je, da se je spolek kasneje poveljstvo 6. armade.

ZAPISKI

PROSVETA TO NAŠA BO OSVETA

Pod tem naslovom je prinela «Koroška Kronika» glasilo britanske obveščevalne službe na Koroškem, naslednji članek:

«Koroška Kronika» je že vrsto letanjkov posvetila posameznim vprašanjem slovenske prosvete na Koroškem. Toda prav nič si ne prikrivamo potrebe po vedno novih kletih k delu za dvig naše narodne prosvete, kajti v tem delu leži danes bolj kot kdaj koli popraj potrebo, da rešitve tudi vseh drugih vprašanj, ki nas teže.

Poleg začetne vzgoje v družini in cerkvi, o kateri bo še tudi potrebno kdaj govoriti, polaga ljudska šola otroku prve kame k zgradbi njegove osebnosti kultura. Kako poseben svet je za otroka ljudska šola, to ve vsakdo iz svoje mladosti. Kako je ljudska šola odgovorna predvsem za vzgojo pravega človeškega značaja, to spoznavamo v časih, ko je izpačena vzgoja skazila skoraj vse človeški značaj celih narodov.

Slovenski narod ima voljo in privico, privzeti si našaj svoj prvotni in nepokvarjeni značaj. Slovenski narod prav doslej ni poznal ljudi slovskega značaja. Domača, verska in šolska vzgoja njegovih otrok so bile usmerjene h krepitvi plemenitih lastnosti duha in srca. Zločin in zla dela so bila daleč od njegovega miselnega sveta. Zvestoba v družinskem življenju je dopolnjevala versko in javnem življenju in sosedni zakopal vrat pred nesodno in roparji niso mogli mirne sreče slovenskih visov, v katerih so se tkale niti naše narodne kulture.

Ce je tuje v naših dneh zasojal tu in tam tudi kaj sovražstva, zlobe in zločina v nekatera srca, potem se je to zgodilo predvsem po vplivu tuje in nam sovražne vzgoje. Prav zato pa slovenski narod tu na glas in z vso pravico zahteva popolno slovensko šolo. Sedanji prehodni šolski zakon brez dvoma ne zadovoljuje osnovnih potreb namo. V slovensko šolo na spajda samo slovenske države in 3 razrednih, temveč upeda še mnogo bolj slovenski učitelj in slovenski duh.

Demokracija ne pomeni več nastavi sklepati komisija za Daljni Vzhod, ali pa ustanova za reparacijo. Trenotno razpravljajo o tem vprašanju Kitajci in Sovjeti; Amerika je naprosila Kitajsko, naj jo o teh pogajanjih stalno obvešča. Dodal je, da so v tem pogledu od Kitajske že dobili neko poročilo.

Na vprašanje o tajnih pogodbah iz Jalte je Byrnes odgovoril, da je povedal še vse, kar o tem ve.

Z ozirom na čišporna poročila, češ da je general De Gaulle odstopil zaradi tega, ker so Združene države v zameno za posojilo Franciji med drugim zahtevale tudi pomoraka oporišča, je Byrnes izjavil, da so ta poročila napačna in ne slabša kot ona o Don Juanu.

Nujno posojilo

V ponedeljek zvečer je Byrnes govoril v zbirnici za zunanjo politiko o predlaganem ameriškem posojilu Veliki Britaniji. Med drugim je dejal:

«Če bi šli člani tega združenja v London, kot sem bil jaz, bi delili z menoj sadočenost nad vsem, kar sem videl in slišal. Zame je bil velik privilegij, da sem pred skupščino organizacije Združenih narodov v imenu vlade in naroda Združenih držav lahko izjavil, da bomo vse storili za uspeh Združenih narodov.

V preteklih tednih so časopisi in radijske postaje mnogo poročale o sporih, ki so se pojavili v Varnostnem svetu. Mislim, da odkrito razpravljanje o teh sporih ne bi smelo dati povoda za zaskrbljenost. Odkrito razpravljanje, nasprotno, ni moglo preprečiti sporazuma v pogledu Irana in Grčije. Javno razpravljanje o teh spornih točkah nas poleg tega spominja na tekoče, ki ovirajo dosego prirskega mednarodnega sodelovanja. Zeleli bi, da teh tekoče ne bi bilo; bili bi pa zelo neprijetni, če se ne bi zavedali njihovega obstoja.

Danes pa bi vam rad spregovoril o eni izmed največjih težav in o naratu, ki smo ga izdelali, da bi lahko našli pravilno rešitev. Pri tem mislim na gospodarsko-financijski položaj, v kakršnem se je po volji znašla Velika Britanija in katerega delna rešitev je po mojem odločitvi od anglo-ameriškega gospodarskega in finančnega sporazuma.

Ko se je začela Velika Britanija obnavljati, je njen izvoz padel na tretjino izvoza v letu 1939. Velika Britanija je mnogo trpela in se je morala zaradi tega zateči k iznosnim posojilom. Sama ne more najti pripomočkov za odpravljanje položaja. Za gospodarsko blaginjo vsega sveta je potrebno, da ji nudimo takojšnjo pomoč.

Slišal sem, da bi dovolile krediti Britaniji pri nas povzročila po-

KULTURA

Devetdesetletnica smrti Ljudevita Štura

Pred devetdesetimi leti je umri v Gospi Mođari v neposredni bližini Bratislave slovaški filolog in pesnik Ljudevit Štura...

«Prodana nevesta» v Londonu

Znana černo društvo Sadiera Wells je pričelo sezono v Londonu s Smetanovo opero «Prodana nevesta»...

Slovar čeških književnikov

V želji, da izpolni veliko praznino, ki jo je leta občutil, je sklenilo veliko založniško podjetje «Orbis» v Pragi...

Anglički tednik v Pragi

V Pragi je izšla prva številka tednika «The Weekly Bulletin», katerega izdaja češkoslovaško ministrstvo za informacije...

IZ JUGOSLAVIJE

Zagrebski metalurški delavci so na svojem množičnem sestanku sklenili, da bodo v priložnosti sedmih mesecev in tedna mesečno delali za komunistično stranko.

Pred ljudskim krajevним sodiščem v Osijeku je bila razpravljena nekaterim ravnanjem in uradnikom velikoga osijekškega milna, ki so jih obtožili, da so na debelo prodajali na črni borzi moko...

Mesto Kruševac v Srbiji je dan obletnice osvoboditve po sovjetskih četah proglasilo za narodni praznik. Poslali so pozdravno brzojavko poveljniku sovjetskih čet brigadnemu generalu Mijajevu...

Jugoslovanski minister za poljedelstvo je izdal ukaz o mobilizaciji vseh zasebnih traktorjev. Na razpolago morajo biti posebnim zbirališčem, ki bodo skrbela za hitro obdelovanje zemlje.

Zagrebski akademiki so imeli zborovanje, na katerem so pregledali se izvršeno delo in sestavili načrt za leto, ki ga je treba končati v tem letu. Poslali so brzojavko maršalu Titu, v kateri so obljubili, da se bodo odzvali njegovemu pozivu, da je treba v letu 1946 do največje mere pospešiti obnovo. Odrskli so se semestralnim počitnicam.

IZ SLOVENIJE

Celjski smučarji so na smučarski dan izvedli tekme v obliki alpskih disciplinah na idealnem snegu pri Celjski koči. V alpski kombinaciji je zmagal celince Peter iz Celja.

T. D. Radeč-Pianca je priredilo prvo smučarsko tekmo v teku in skokih. Tekma je lepo uspela, kljub temu, da tekmovalci niso imeli zadosti treninga in dobre smučarske opreme.

V Gočanju so obsojili slovensko-graškega trgovca Rojnika Karla, ki je prikril precej špeerskega blaga in je prodajal občutno po žrnoborzijski ceni, na 4 leta prisilnega dela, zapleno prikritega blaga in 50.000 din denarje kazni.

Po izložitvi delavskih skupnikov so jeseniški železničarji pričeli s trimesečnim prvomajskim tekmovanjem. Soglasno so sklenili, da bodo 15. februarja plač darovali komunistični partiji.

V Novem mestu so praznovali smučarski dan z zelo pestrim s, redom. Pri tekmah je sodelovala tudi vojska. Prva mesta so zasedli Tratinč Jančič, Bloha Miran in Slapničar.

Celovški radio je imel v petek četrturati prenos proslave v spomin 97. obletnice smrti največjega slovenskega pesnika dr. Francea Prešerna.

TRŽAŠKA KRONIKA

OBNAVLJANJE TRŽAŠKEGA PRISTANIŠČA

Neposredno zaposlenih 1.000, posredno več tisoč delavcev Velik pristaniški promet: dnevno izkrcajo 6.000 ton blaga

Včeraj dopoldne so predstavniki tržiških listov na povabilo načelnika za javna dela pri ZVU majorja Podena, obiskali tržiško pristanišče vojvode d'Aosta. Ogledali so si vsa obsejna obnovitvena dela, ki so potrebna, da bodo lahko postavljeni pristanišče v normalno predvojno stanje.

Predstavniki tiska so si najprej ogledali pomol št. 5, ki leži vzporedno s pomolom, kjer izkrcujejo premog. Za obnovitvena dela na tem pomolu je odobrenih 30 milijonov lir; delavci so ob času obiska ravnali tja za železniški tir, ki je skoraj v celoti že tudi položen.

Na pomolu št. 5 je od šestih žerjavov ostalo uporabljenih trije. Večja škoda pa je na tem pomolu na skladiščih, ki so deloma popolnoma porušena. Za obnovitvena dela na skladiščih je odobreno 60 milijonov lir; do zdaj so obnevali še tretjino skladišč, poleg tega pa popravljajo žerjave, vodne naprave, različne električne vode itd.

Obnovitvena dela so v polnem teku. Poudariti pa je treba, da opravljajo vse po strogo začrtanem načrtu. Najprej popravljajo tiste del pristanišča, ki so najmanj porušeni in jih lahko najprej uporabijo. Sele ko bodo najnujnejša dela opravljena, bodo pristopili k obnavljanju večjih in popolnoma razrušenih naprav. Vodstvo se drži načrta, da je treba čim bolj in čim hitreje povečati kapaciteto pristanišča.

Obnovitvena dela so v polnem teku. Poudariti pa je treba, da opravljajo vse po strogo začrtanem načrtu. Najprej popravljajo tiste del pristanišča, ki so najmanj porušeni in jih lahko najprej uporabijo. Sele ko bodo najnujnejša dela opravljena, bodo pristopili k obnavljanju večjih in popolnoma razrušenih naprav.

JUL. KRAJINA

Menjave britanskih čet na področju A

Trst, 14. februarja Prebivalci Julijske krajine na področju A, so opazili menjave britanskih čet, ki se nahajajo na tem področju.

To je običaj britanskih čet, ki se menjavajo pred nastopom novega letnega časa.

Vojaški dopisnik pojasnjuje to nmanjvanje z namenom, da iste čete ne ostanejo predolgo na enemu mestu in da se jim da čim več sprememb pri izvrševanju dolžnosti in urjenju na različnih področjih. Veliko prijateljstvo, ki veže britanske vojske s prebivalstvom, bo prekinitveno samočasno, ker bodo lahko do bili potrebna dovoljenja za obiske starih prijateljev.

167. «Londonška brigada» je odšla iz Pulja, na njeno mesto je prišla 169. «Londonška brigada», medtem ko je zapustila Trst «Guards Brigade», ki jo je nadomestila druga iste divizije.

ni se pokoduje materiala; ta naloga izvajanja so začeli uvajati šele po prihodu zavzemikov.

Po ogledu silosa, so si novinarji ogledali se pomol št. 96, ki je bil pri bombardiranjih najbolj prizadet. Skladišč je uničenih okoli 80 odstotkov. Tudi tu vse obnovitvena dela.

Na celotnem pristaniškem področju vojvode d'Aosta je trenutno dnevno zaposlenih od 800 do 1000 delavcev; k temu številu pa niso dodane številke delavcev, ki delajo pri obrtnikih, ki so pri obnovitvenih delih zaposleni posredno. Mirna lahko rečemo, da je v celoti zaposleno pri obnovitvenih delih več tisoč oseb. Dela nadzoruje vojaška komisija, opravljajo pa jih s sodelovanjem domačih trdk.

Britanska padalka odkovana

Spustila se je s padalom, da bi sodelovala s partizani. Med zadnjimi odklovanji, ki jih je podelil kralj, je članstvo Redita britanskega imperija za letalsko častnico Sybil Sturrockovo, članico pomožnih ženskih letalskih sil.

Miss Sybil Sturrock se je spustila s padalom v Jugoslavijo, da bi sodelovala v zveznih mislijah pri jugoslovanskih partizanih. Pri partizanih je bila znana pod imenom «Chibby»; veliko je pomagala njihovi sestreljenim angleškim letalcom. Zdaj je zapustila letalske sile in dela pri britanskem veleposlanstvu v Beogradu.

Miss Sturrockova ima sestro Mrs. Sharpovo, ki je govorila za Jugoslovijo preko radijske postaje v Katru 1. 1943. Ta je imela mnogo dela z letaki ter časopisi, ki so jih spuščali iz zraka partizanom med boji proti Nemcem. Zdaj je v službi pri AIS v Pulju, kjer ureja hrvatske programe.

Novo imenovanje

Podpolkovnik Francis John Armstrong je imenovan gospoda Antonia Zanusa za komisarja «Opera Orfanji di Guerra» v Trstu in «Associazione Famiglia Caduti» v Trstu. Imenovanje velja za tržiško okrožje in okrožje mesta Trsta.

Cena plinu

ACEGAT sporoča, da je Zavezniška vojaška uprava določila za plin provizorično ceno, in sicer 5.50 lir za kubični meter.

Polkovnik Bowman odšel na dopust

«Public Relations Section» Zavezniške vojaške uprave je včeraj zvečer objavila, da je polkovnik Alfred C. Bowman, višji častnik za civilne zadeve, zapustil Trst ter odšel na prvi del svojega potovanja v Zrušene države, kjer bo nekaj časa na političnih. Polkovnik Bowman se bo vrnil v Julijsko krajino meseca marca; med njegovo odsotnostjo bo opravljajal posla višjega častnika za civilne zadeve polkovnik H. P. P. Robertson, katerega namestnik bo podpolkovnik F. J. Armstrong, sedanjí komisar za tržiško področje.

Podpolkovnik J. C. Smuts bo okrogli komisar za tržiško področje in obična Trst bo spet spadala v pristojnost komisarja za tržiško področje. Okrožje mesta Trsta do torej prenehalo obstojati kot glavni sedež okrožja in bo glavni sedež spet občina.

Odklovanje častnika ZVU

Glavni častnik na pravem odkloku pri Zavezniški vojaški upravi, major A. F. Gold, je bil od severnoameriške armade odklovan s «Bronze Star Medal» za «svetno opravljane službe pri vojaških nastopih v Italiji do septembra 1945».

Pravna sposobnost in prednost službi, ki jo je pokazal major Gold, izražata najsvetlejšo tradicijo severnoameriške armade ter stavljata v svetlo luč njega, njegovo organizacijsko in zavezniško sile v Italiji.

Zasedanje Komisije za čiščenje

Pri prihodnjem javnem naroku, ki bo 18. t. m. bodo pred Komisijo za čiščenje razpravljali o prigrvorih, ki so jih vložile zoper nemeravno začasno prepoved izvrševanja poklica naslednje osebe: Dr. Redolfo Genovesi, dr. Josip Culot, dr. Alojz Bader, val zdravnik-kirurgji v Gorici: dr. Tito Rizzo, zdravnik in Gradšček in dr. Silvano Meruzzi, lekarnar v Gorici.

Upravni okrožni ukaz št. 6

Podpolkovnik Francis John Armstrong, je imenoval gospoda Josepa Stenarja h komisarja za izdajo letalskih knjižic obrtnikom in Mijah, zastopal bo obrtnike namesto gospoda Danieja Santalesa, ki je dal ostavko.

Sklepi kasacijskega sodišča

Glede prizivov potnega sodišča proti kolaboracionistom je posebni oddelek kasacijskega sodišča na včerajšnjem seji izdal sledeče sklepe: proti dr. Ermiliju Schellenderju sprejel priziv obtoženke in razveljavil odločitev in delno kazni, ter odklonil razlog izrednega sodišča za novo preuditev; proti skvadristi Adalberto Zanuttiju, ki ga je izredno sodišče obsodilo na šest let in osem mesecev zapora, sodišče razveljavilo razsodbo brez odgoditve in oprošča obtoženca, ker ni zagrešil dejanja.

Uvodno predavanje profesorja Colettila

Včeraj ob 17. uri je govoril v veliki dvorani univerze, pred številnim občinstvom profesor za umetnostno zgodovino in lepovedje, Gian Luigi Coletti o slediši temi: «Vprašanje o Nicolu Pisano».

PREHRANA

Razdeljevanje bolnišniških nakaznic

V uradu na trgu Vecchia št. 1 nadaljujejo z razdeljevanjem bolnišniških nakaznic za četrtletje marec-juni; danes razdeljujejo osebam od «A» do «O», jutri bodo razdeljevali osebam od «P» do «R» in v soboto osebam od «S» do «Z». Uradne ure od 8. do 12.

Razdeljevanje sira

Od jutri dalje bodo razdeljevali potrošnikom od VI. do XIII. skupine po 80 gr sira, proti oddaji odrezka 49 živilske nakaznice november-februar. Konec razdeljevanja 18. t. m. Cena sira 235 lir za kg.

Razdeljevanje testenin

Danes bodo začeli razdeljevati potrošnikom XIII. in XIV. skupine po 1 kg testenin. Konec razdeljevanja 23. t. m. Cena 2150 lir za kg.

Kavu

Prodajo kavne vseme skupnam potrošnikom v občini Trsta pri Trdniki Hausbrandt in Delavskih združenj nadaljujejo in se bo končala s koncem meseca.

GORICA

Sleči mora uniformo

Zaradi kratke splošnega ukaza št. 28 so se pred vojaškim sodiščem zagovarjali Gabriel Furlan in Franko Tomažič iz Koroškega ter Oskar Bratuž iz Cepovana. Prijeli so jih 29. januarja, ko so brez pismenega dovoljenja lastnika pisali po hiši. Na policiji so takrat izjavili, da so dobili za to delo ustmenno dovoljenje, zaradi česar so jih izpustili. Furlan in Tomažič sta na razpravi izjavila, da ju je lastnica hiša sama naprosila, naj po zidovih hiše naredi naplase za prikličitev k Jugoslaviji in jima je tudi potega, ko ju je policija izpustila, dala o tem pismeno izjavo. Bratuž, ki so ga prijeli, ko je silkal na zid jugoslovanske zastave, pa si zaradi odsotnosti hišnega lastnika ni mogel preskrbeti pismenega dovoljenja. Predložil pa je dokaz o ustmenem sporazumu s lastnikom, in sicer z izjavo, ki jo je napisal in podpisale priče. Sodišče je vsakega obsodilo na trideset dni zapora, od tega 30 dni pogojno.

Nato se je začela razprava proti Mariju Baniću iz Zadra, ki noč uniformo in govori angleško, katerega je 2. februarja aretirala FSS zaradi ponarejenega dokumenta, s katerim naj bi prišel čez avstrijsko mejo in katerega je sam podpisal s imenom poročnika ameriške vojske George Westberja. Obremenjena priča, narednik FSS, ki je obtoženca aretiraj, in na razpravi izpovedal, da se je Banić 2. t. m. predstavil v njegovi pisarni s

PREHRANA

Razdeljevanje tobaka. Zeloga monopoliški izdelkov v Gorici zaprosila, da bodo v petek 15. t. m. razdeljevali tobak za prva dva tedna v februarju, in sicer po 60 gr na osebo na odrezek 5 in 6 tobakne nakaznice. Z obrokom tobaka bodo potrošniki dobili tudi po eno knjižico papirčkov.

JAVNA DELA ZA 68 MILIJONOV LIR

Veliko vsto denarja, ki so jo dovolili v Pulju za cestna dela, bodo uporabili na sledeči način: 3 milijonov lir za popravilo državnih cest; 50 milijonov lir za popravila občinskih cest; 10 milijonov lir za popravila grznin in kanalizacije.

Takoj ko bo nastopilo toplo vreme, bodo pričeli s temi velikimi deli. Predsednik občine in občinski inženir bosta doložila, katere ceste je treba popraviti, nakar bo urad za javna dela predložil odlok. Zavezniški vojaški uravi v končno odobritev.

TEZKA NESREČA RUDARJA

Sestindesetletni rudar Milivoje Mihaljevič, stanujoč v Barbanu, je pri delu s svojim tovarškom, s katerim sta prenašala neki tram, nemudoma padel na glavo in ga težko pokodavalo. Prijeljal ga so z rudnikarškim rešilnim avtomobilom v bolnišnico, kjer so ugotovili pretres možganov.

NAVODILA ZA PLACEVANJE TAKS NA PSE

Glede na zdravniške ukrepe o nadzorstvu nad psi, poziva predsednik področja vseh lastnike psov, da pridejo v občinski urad za placevanje taks v Sui Gostju v ulici S. Martino, pritišče desno od 9-11 ure, kjer bodo dobili tabele o plačilu taks. Javiti se morajo pred 28. t. m. ter obenem plačati takso na pse za leto 1946. Pse, ki ne bodo imeli omenjene tabele, bodo po tem datumu polovili.

RADIO

Pretek 15. februarja 7 glasba za dobro jutro; 7.15 slovenski vest; 7.30 ital. vest; 7.35 pesna lutranja glasba; 11.30 operni duet; 12. orkester pod vodstvom Carlo Zeme; 12.30 tedenski pregled konferenc ZN (slov.); 12.45 slovenski vest; 13. ital. vest; 13.15 reprodukcija glasbe; 13.30 lahka glasba za govorni orkester; 14. pesna glasba; 14.45 pregled vesti in plošč; 17. prenos iz Vidma; 18. obvestila slovenski; 18.30 vesela glasba; 18.40 angleška lekeja; 19. konorni zbor (slov.); 19.30 obvestila slovenski (slov.); 19.45 ital. vest; 20.30 slovenski vest; 20.15 ital. vest; 20.30 glasba za vso; 21. radijska zabava; 21.15 simfonij koncert; 23. ital. vest; 23.15 slovenski vest; 23.25 nočno zabavišče.

Razprava

Jutri, v petek, se bo ob 14.30 uri začela prd višjim zaveznikiškim sodiščem razprava proti trgovcu Leopoldu Doljaku zaradi nezakonite posesti radijske oddajne postaje.

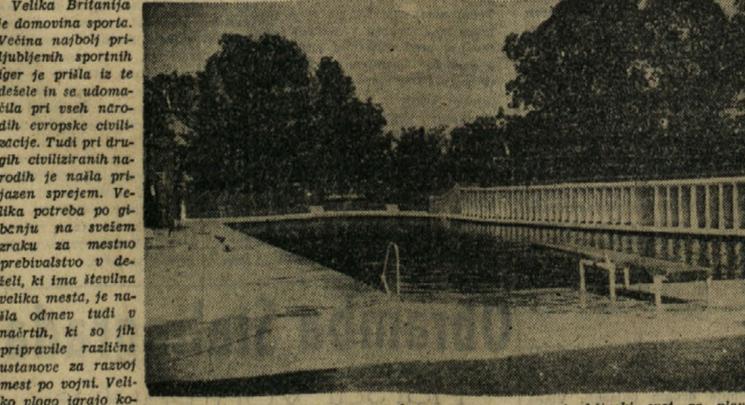
Saje so se vnele

Včeraj zvečer okrog 17.30 ure so se v hiši št. 14 v ulici Leopardi vnele saje. Gasilci so takoj prihitali na pomoč in preprečili večjo škodo.

Najdeno

Našli so žensko kolo, ki ga zidaj brani urad mestne policije v ulici Mezzini 7. Lastnik kolesa naj pride pcpnj.

Narodni sport v Angliji

Velika Britanija je domovina sporta. Večina najbolj priljubljenih sportnih iger je prišla iz te dežele in se udomečila pri vseh narodnih evropske civilizacije. Tudi pri drugih civiliziranih narodih je našla praprimen sprejem. Velika potreba po glavnju na svem araku za mestno prebivalstvo v dešeli, ki ima številna velika mesta, je našla odmev tudi v naštrih, ki so jih pripravile različne ustanove za razvoj mest po vojni. Veliko slovo igrajo kopalnice in plavalni bazeni, ki nudijo v majhnem angleškem podnežskem mestecu Eastleigh v južni krajini Hampshire. Zgradił ga je mestni občinski svet za plavalni klub. V načrtu je zgraditev podobnih plavalnih bazenov tudi v drugih manjših krajih.

E. WALLACE

POTEPUH

Pustolovska zgodba

Ni bilo prav za prav nobene vzroka, da bi občutila takšen nemir, si je dopovedovala, toda čutila je, da je neudovna, toda čutila je, da je nekakšen vzrok, da je tako razburjena. Bill so v nevarnosti; ta nedoločna zavest nevarnosti ji je najzgodnja kožo; upirala je oči v temo proti čisti in prekrižani tisti dve osebi, ki sta jima prekrizali pot in šli mimo popolnoma brezskrbno. Eden se je ustavil, da bi prižgal drugo žvagalco. Ni bil vedel kot šest metrov oddaljen od njunega skrivnega. V svetlobi goreče žvagalice je Otilija za kratek hip videla stotoko in debelo obličje, katero je obkrožala rdeča brada.

Pito je videl od dalec rdeči sij

Pito je videl od dalec rdeči sij prižgane žvagalice. Oba moža sta se vračala. To pot sta imela oba uboženika to prednost, da sta ležala za kupom zemlje, ki ju je popolnoma skrivaj pred pogledi vračajočih se nočnih stotacev. Oba sta se ustavila prav v njihovi bližini. Verjetno je eden med njima celo sedel na ograjo, ker sta silila, kako drugne s čevlji po tleh. «Stavim, da se je vrnil v gozd na drugi strani mesta. Morala bi dobro pregledati tisti gozd. Če ni bil norec, bi ga že ujel v Scheuchzadyju. Sledil je molk. «Vzel je revolver, je rekel drugi glasno. «Kaj verjameš tem babjir ženjam v čišnikih? Nič ne » in v banko, da bi si priljatil kakšen revolver... Tudi če pustimo možnost, da ni šlo za banko, toda pri sarni knjigovodje valke tovarno velja prav toliko kot banka. «Casopis pravil... «Casopis! je ga prekinil rdecebradec. Nastal je drugič dolg molk. Vojni pe dobri cigari se je razširil po zraku. «Povej mi, zakaj ima Gustav toliko? » Rdecebradi, katerega je zdaj vedno? »

Otilija poznala se po glasu, se je smejala.

«Poslušaj, Pepito. Če nam uspe ujeti tega ptička, kaj bomo imeli od Gustava? Nič. Pojdva. Koraki so zamrli v temi, pito je dvignil glavo in se oziral v temi. «Gustav, je mrmral, enista naleketa na slabega». Minilo je deset minut, preden se je dvignil in pomagal tudi dekletu na noge. «Kje so vrata? » Ona je stopila naprej. Pito je mogel videti, kako vleče za seboj plošč, ker ji ga je mogoče vzeti iz rok. Vrata sta našla odprla. Bila sta na cesti, kjer jim je pot bila lažja kot po polju. Trava, na kateri sta ležala, je bila že rosna, tako da je bila Otilija vasa mokra. «V gozdu bi morala biti kje kakšna hiša s strahovi. Vas ne vzpoh strah? » «Da, hiša nekega Šveda», je rekla po k-aktkem premislu... «Tako je. Njen lastnik se je obseljal, ali ni res? Potepuhi ne hodijo radi tja... Jubeje jim je spati na dežju; pravijo, da prinaša nesrečo. Potepuhi so zelo prazmoverni, ali tega mar ne veste? Hodim prepovedati! » «Nikakor. Samo še sto metrov in bomo tam. Niše več pijan, ali t. »

Obrnil se je, da bi jo videl.

«Kaj še. Vedno se mi zdaj, da ste neka druga. Potem pa noge, ki grodo, kot same, hočejo. Prejajno noč nisem spal. Noc pred tem sem potoval pod vagonom, dokler me ni našel železničar in me vrgeł iz vrnaka. Mogel bi spati stopa. Toda, kaj hočete, pijan sem». Česta se je začela vzpenjati. Otilija je šla po njej še tolikokrat, da bi lahko šla po njej z zavezanimi odmi. Ob poti so se začeli pojavljati ti posamezni grmi, ki so se kmalu spremenili v ograjo. Tako sta bila mahoma v popolni temi, katero so pretregali samo bliski, ki so ob času do časa razsvetljevali nebo... «Tu nekje na levo mora biti... sta dve stopnici ob poti». Začela sta hoditi počasnije, ker sta iskala stezo, ki je vodila proti hiši obseženega Šveda. V odsevu biliketa sta zagledala dve surovi karabenti stopnici, katere so izrabili koraki pokojnika. Na vrhu stopnic se je sklonil naprej t. r. se zibal z leve na desno. Otilija je mislila, da mu je vzpoh povzročilo v-toglavico ter ga je podprla z roko. Pito se je nežno oprotil njenega prijema. Potem je tudi za sama videla odseve rdečega ognja, ki je gorel na stezi, nekaj kurekva dalje od njega. Kjer sta jo bila zapustila.

«Ostanite tukaj!» je zašepetal.

Sel je naprej z veliko opreznostjo. Bilaj se je ognju. Noben sam ni prišel do Otilijinega napetega usesa. Razpican potepuh je hitro tekkel od drevesa do drevesa, se bližal vedno bolj in bolj mestu, kjer je gorel ognji, dokler mu ni uspelo videti tistih, ki so bili pri ognju. Prenovevalca sta bila dva. Eden je bil možak neverjetno visoke postave, medtem ko je bil drugi s njim pravi prtilkavec. Sel ko se ga je natančneje ogledal, je videl, da je srednje postave. Bila sta dva potepuha zarabnih obrazov. Njuna obleka je bila takšna, da je vreca, katero je velikan tudi pri ogaju držal na hrbtu, bila videti kot nekaj imenitnega. Njegovo čelo je bilo nanaševno nizko, tako da je skoraj izgledal, Brado je imel dolge in razraščene Oči so bile majhne, pomaknjene zelo nizko, kar mu je vse dajalo veliko podobnost z opicami. Njegov tovariš je bil star in pokrdel v čunjamji, njegov obraz ni videl vsega ali celo mila že tedne. Bilo je imel belo, bil je plašast ter je sedel in gledal v ogenj. «Torej naprej, prijatelj!» je rekel velikan. (Nadaljevanje prihodnjega)